

82. Maanantaina 4 p. syyskuuta 1944

kello 23.

Päiväjärjestys.

Ulkopuolella päiväjärjestuksen esitellään:

Valtioneuvoston tiedonanto rauhanneuvotteluja edeltäneistä toimenpiteistä .....

Siv.

87

Puhetta johtaa puhemies H a k k i l a.

Nimenhuudon asemesta merkitään läsnäoleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edellisiin täysistuntoihin, sekä lisäksi edustajat Miikki ja Nokelainen.

Valtioneuvoston tiedonanto.

P u h e m i e s: Ulkopuolella päiväjärjestuksen esitellään valtioneuvoston tiedonanto. Sitten kun keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi, esitän eduskunnan hyväksyttäväksi sen päiväjärjestykseen siirtymisen sanamuodon, joka on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 36 §:n 1 momentissa. Niiden, jotka eivät hyväksy tällaista yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä tulee valtiopäiväjärjestyksen 36 §:n 2 momentin mukaan keskustelun aikana tehdä ehdotuksensa joko asian valiokuntaan lähettämisestä taikka perustellun päiväjärjestykseen siirtymisen hyväksymisestä. Jos halutaan tehdä työjärjestyksen 52 §:n 2 momentissa edellytetty ehdotus päätöksenteon siirtämisestä,

on sellainenkin ehdotus tehtävä ennenkuin keskustelu on julistettu päättyneeksi.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelu:

Ed. Tanner: Herra puhemies! Tänään kuulemastamme hallituksen tiedonannosta kävi selville, että sen jälkeen kuin eduskunta toissapäivänä määritteli kantansa, on nopeassa tahdissa tapahtunut ratkaisuja, joiden tarkoituksena on irroittaa Suomi sodasta. Hyvänä enteenä lienee lupa pitää sitä, että vihollisuudet on selitetty lakanneiksi aikaisin tänä aamuna. Hallitus on myös jo nimennyt Moskovaan matkustavan valtuuskunnan jäsenet ja valtuuskunnan matka voinee tapahtua ensi tilassa. Tämän valtuuskunnan kokoonpanoon nähden on eduskuntapiireissä esiintynyt siihen suuntaan käyviä toivomuksia, että sillä olisi ollut ainakin osittain parlamentaarinen leima. Kun ainakin aluksi lienee ratkaistavana etupäässä aselepoa koskevia kysymyksiä, joissa sotilaallinen asiantuntemus on tarpeen, ei tällä seikalla kuitenkaan liene suurempaa merkitystä, varsinkin kun valtuuskunnan kokoonpanoa muussa suhteessa on pidettävä onnistuneena. Vaikka valtuuskunnalle annettaneen verrattain laajat valtuudet, on aihetta esittää toivomus, että eduskunta edelleen pidetään tapausten tasalla.

Viime lauantaina pidetty eduskunnan istunto oli varmaankin monelle siinä suhteessa pettymys, ettei eduskunta voinut yksimielisesti yhtyä tehtyyn päätökseen siitä huolimatta, että korkein sotilasjohtokin oli ehdotetun menettelyn kannalla. Olisi luullut viime aikojen tapahtumain avanneen kaikkien silmät näkemään, ettei

maamme kauemmin voinut jatkaa entisellä tiellään, vaan että meidän velvollisuutemme kansan tulevaisuutta kohtaan oli etsiä ulospääsy nykyisestä umpikujasta. Toivottavasti asema tähän iltaan mennessä tässä suhteessa on kaikille selvennyt, niin että eduskunta voi yksimielisenä seisoa hallituksen tukena sen vaikeassa tehtävässä. Ei ole tärkeintä, että sota meidän kohdaltamme päättyy, vaan ennen kaikkea minkälaisilla ehdoilla se päättyy, ja tässä voi eduskunnan yksimielinen kanta vaikuttaa tulokseen. Myöskin mielialojen kehittymiseen kotimaassa vaikuttaa painavalla tavalla se seikka, esiintyykö eduskunta yhtenäisenä vai hajanaisena.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä kannattaa yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymismuotoa ja toivottaa hallitukselle menestystä sen pyrkimyksissä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Valtiopäiväjärjestyksen 36 §:n 1 momentin mukaisesti esitän nyt

eduskunnan hyväksyttäväksi päiväjärjestykseen siirtymisen, jonka sanamuoto on seuraava: „Saatuaan tiedonannon eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen.”

Kun muuta ehdotusta ei ole tehty, totean, että eduskunta on yksimielisesti hyväksynyt puhemiehen ehdotuksen yksinkertaisesta päiväjärjestykseen siirtymisestä.

Asia on loppuun käsitelty.

Puhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 23,10.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

E. H. I. Tammio.